

karakter, at der er behov for 1. instans behandling ved landsretten, og at parterne ikke finder det tilfredsstillende i en sådan sag først at skulle procedere henvisningsspørgsmålet i byretten. En ophævelse af § 227 vil derfor kunne betyde, at sagens parter tilskyndes til at vælge en afgørelsesform uden for de almindelige domstole, typisk i form af voldgift.

Retsplejerådet finder på den baggrund, at spørgsmålet om en fuldstændig ophævelse af § 227 må ses i sammenhæng med de kommende overvejelser om en generel reform af den civile retspleje, herunder også muligheden for at indføre kollegial behandling ved byretterne i større civile sager. Rådet finder derfor på nuværende tidspunkt ikke grundlag for at foreslå bestemmelsen ophævet.

Retsplejerådet har i stedet overvejet muligheden for at forhøje værdigrænsen i § 227 fra det gældende beløb på 500.000 kr.

Der er i Retsplejerådet enighed om, at værdigrænsen i § 227 kan forhøjes til 1.000.000 kr. En forhøjelse til 1.000.000 kr. vil ud fra de foreliggende statistiske oplysninger skønsmæssigt medføre, at 35-40 pct. af de formueretlige sager, der i dag behandles af landsretterne som 1. instans, flyttes til byretterne.

Det må dog i den forbindelse tages i betragtning, at en forhøjelse af værdigrænsen formentlig vil medføre, at der i flere sager end i dag vil opstå spørgsmål om henvisning til landsretten efter § 226, stk. 1, nr. 1-6, ligesom der i nogle sager vil blive givet 3. instansbevilling. Men forhøjelsen til 1.000.000 kr. vil under alle omstændigheder medføre en mærkbar nedgang i sagsantallet ved landsretterne og dermed - omend på længere sigt - i antallet af civile ankesager for Højesteret. Omvendt skønner rådet ikke, at den foreslåede forhøjelse vil være forbundet med de ulemper, der foran er anført imod helt at ophæve værdigrænsen.

Der henvises i øvrigt til betænkningen side 29-33.

2.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet kan i det hele tilslutte sig Retsplejerådets forslag om en forhøjelse af værdigrænsen i § 227 til 1.000.000 kr.

Som anført af Retsplejerådet vil forslaget medføre en mærkbar nedgang i sagsantallet ved landsretterne. Herved nedbringes også antallet af sager, der frit kan ankes til Højesteret, og det undgås derved, at Højesteret skal behandle en række sager, der ikke er af principiel karakter, herunder sager hvis afgørelse alene afhænger af en bevisvurdering. I de sager, som er af principiel karakter, og som derfor fortsat bør kunne indbringes for Højesteret, vil der kunne ske henvis-

ning til behandling ved landsret som 1. instans i medfør af § 226, stk. 1, eller blive meddelt 3. instansbevilling af Procesbevillingsnævnet i medfør af retsplejelovens § 371.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 3, og bemærkningerne til denne bestemmelse.

3. Ændring af reglerne om kære til Højesteret

3.1. Gældende ret

Efter retsplejelovens § 389, stk. 1, kan kendelser og beslutninger, der er afsagt af en byret, medmindre andet er bestemt i loven, kæres til den landsret, i hvis kreds byretten ligger. Efter § 389, stk. 4, kan kendelser og beslutninger, der er afsagt af en landsret eller af Sø- og Handelsretten, medmindre andet er bestemt i loven, kæres til Højesteret.

Efter retsplejelovens § 392, stk. 1, kan landsrettens afgørelser i følgende sager ikke (frit) kæres:

- 1) afgørelser i kæresager
- 2) kendelser og beslutninger, der afsiges under behandling af en ankesag, såfremt byretten har taget stilling til det spørgsmål, som afgørelsen angår, og
- 3) enstemmige kendelser og beslutninger, som afsiges under sagsforberedelsen eller domsforhandlingen, jf. kapitel 33-34, eller som afsiges efter §§ 378 eller 381-384 under behandlingen af en ankesag.

Bestemmelsen i § 392, stk. 1, nr. 3, har i praksis givet anledning til en række fortolkningsproblemer.

Et problem er, hvad der forstås ved en enstemmig afgørelse. Højesteret har i en kendelse (Ugeskrift for Retsvæsen 1987, side 23) antaget, at en afgørelse truffet af retsformanden på afdelingens vegne i så henseende kan sidestilles med en enstemmig afgørelse. Enstemmige afgørelser er således alle afgørelser, der ikke er truffet under dissens.

Et andet problem er, hvilke afgørelser der omfattes af bestemmelsen. Højesteret har i en række afgørelser fortolket bestemmelsen sådan, at den udelukker kære af kendelser og beslutninger, der træffes under sagsforberedelsen eller domsforhandlingen, selv om afgørelsen ikke kan siges at vedrøre sagsforberedelsen og/eller domsforhandlingen, mens kære af kendelser og beslutninger, der er truffet under ankesager, kun afskæres, hvis de er truffet efter §§ 378 eller 381-384.

For så vidt angår sagsomkostninger antages det i praksis, at bestemmelsen ikke berører kæreadgangen vedrørende omkostninger i hævdede og forligte sager og afgørelser om salær til beskikkede advokater i sager, hvori der er meddelt fri proces. Afgørelser om sagsomkostninger, der er indeholdt i domme, kan derimod kun ankes særskilt til Højesteret, hvis Procesbe-